

Wiadomości Mazurskie

P I S M O C O D Z I E N N E

Nr. 42

Olsztyn, Środa 20 lutego 1946 r.

Rok II

Właściwa droga

Wiele już razy pisaliśmy o konieczności upowszechnienia wśród osiedleńców znajomości przeszłości, tradycji i zwyczajów ziemi warmijsko-mazurskiej.

Nie jest to sprawą przypadku. Bó-wiem zagadnienie to powinno zająć jedno z czołowych miejsc w hierar-chii zadań, których rozwiązanie nie może być odkładane na później.

Przeżywamy na tej ziemi moment historycznie przełomowy tworzenia się nowego społeczeństwa polskiego z różnych regionalnie elementów.

To nowe społeczeństwo — jak każde społeczeństwo — musi być związane ze swoim naturalnym podglebiem kulturalnym. Te wartości, najwyższe nawet, które repatrianci czy przesiedleńcy przywożą tu ze sobą — mogą stanowić tylko wkład do tworzącej się nowej kultury regionalnej naszego województwa.

Natomiast rodzima tradycja warmijsko-mazurska, bezpośrednio związana z ziemią, klimatem, krajobrazem i miejscowymi warunkami żywymi — z natury rzeczy jest predestynowana stać się ośrodkiem konsolidacji naszej nowej, wspólnej rzeczywistości regionalnej.

Niestety — wobec tempa akcji osiedleńczej — brak jest nam ludzi i materiałów, aby należycie w masach postawić propagandę tych polskich wartości kulturalnych, które przesiedleńcy z innych dzielnic Polski zastają tu na miejscu.

Dlatego też z uznaniem należy powitać inicjatywę powołania specjalnego kursu mazuroznawstwa, którego uroczyste otwarcie nastąpiło wczoraj w Olsztynie.

Kurs ten da nam nowy zastęp ludzi, obznajmionych z zagadnieniami kultury lokalnej i nastawionych na propagandę w tej dziedzinie.

Wkraczamy na właściwą drogę.

Oby po pierwszym nastąpiły, dalsze, takie i podobne kursy. I obyśmy nie ograniczyli się jedynie do tego pierwszego etapu w wielkim dziele konsolidacji i zbratania naszego społeczeństwa na Warmii i Mazurach.

Wł. M.

W Oświęcimiu grzebano żywcem Wniosek obrońców w Norymberdze odrzucony

Norymberga 20.2 (obsł. wł.). Po dyskusji nad wnioskiem obrony, która prosiła o odroczenie procesu na 3 tygodnie, trybunał postanowił, iż rzecznicy Goeringa, Hessa, Ribbentropa i Keitla powinni przedstawić nazwiska świadków i dokumenty do dnia 21 bm.

Na rozprawie przedpołudniowej,

radziecki oskarżyciel Smirnow odczytał dalsze dokumenty, z których wynika, że 2.000 dzieci wymordowali Niemcy w więzieniu w Rydze, oraz 3.000 w więzieniu salapinskim.

W Sewastopolu umieścili Niemcy 300 osób w łodziach, a następnie zatopili. W Oświęcimiu grzebano żywcem rannych.

W dalszym ciągu prokurator radziecki cytował dowody bestialstw niemieckich podczas odwrotu na wschodzie, kiedy to Niemcy mordowali więźniów, zakładników i ludność cywilną. W Minsku podczas odwrotu wymordowano 65 tys. ludzi.

Następnie prokurator Smirnow przystępuje do odczytania raportu greckiego. Atak niemiecki na Grecję był tylko częścią wielkiego planu politycznego państw osi, zmierzającego do zdobycia panowania w Europie.

Podczas trzyletniej okupacji Niemcy wywieźli z kraju wszystkie urządzenia przemysłowe i środki transportowe. Ludność cierpiała głód, grożący wyniszczeniem całego narodu greckiego.

W 1943 r. podczas walk partyzanckich Niemcy zrównali z ziemią 1.600 wiosek.

Odpowiedz brytyjska w sprawie Andersa

London 20.2 (obsł. wł.). Rząd brytyjski zaprzeczył twierdzeniom rządu jugosłowiańskiego w sprawie oddziałów polskich we Włoszech.

Odpowiedz rządu brytyjskiego stwierdza, że oddziały polskie znajdujące się na terytorium wspomnianym przez memorandum „są zatrudnione jedynie w służbie wartowniczej.

Twierdzenie, jakoby oddziały polskie znajdujące się pod dowództwem brytyjskim były skoncentrowane na tym obszarze i posuwały się w kierunku granicy jugosłowiańskiej jest całkowicie fałszywe.

Kurs mazuroznawstwa w Olsztynie

Wczoraj rozpoczął swe prace zorganizowany w Olsztynie kurs «mazuroznawstwa».

Interesujący wykład publiczny na temat «Słowianie i Germanowie w pradziejach Polski» wygłosił w przepelnionej sali gimnazjum A. Mickiewicza znakomity uczonec, prof. Uniwersytetu Poznańskiego, Józef Kostrzewski.

Jutro zamieszcimy obszernie sprawozdanie o kursie mazuroznawczym. (per)

Dalsze rozmowy między stronnictwami

Stwierdzono postęp w pertraktacjach w sprawie bloku

W Warszawie odbyło się trzecie z kolei posiedzenie przedstawicieli PPS, PPR i PSL w sprawie bloku wyborczego.

Z ramienia PPS udział wzięli: wicepremier Szwalbe, premier Osóbka-Morawski oraz sekretarz generalny Cyrankiewicz.

PPR reprezentowali: wicepremier Gomółka i członkowie KC PPR Ber-man i Zambrowski.

Z ramienia PSL obecni byli: wi-

cepremier Mikołajczyk, wiceprezes Niecko oraz sekretarz generalny Wójcik.

W wyniku przeprowadzonych rozmów stwierdzono dalszy postęp w pertraktacjach.

Następne wspólne posiedzenie odbędzie się po posiedzeniu NKW PSL, co — jak się należy spodziewać — przyczyni się do wyjaśnienia sytuacji. (SAP)

W Niemczech wzrasta rygor okupacyjny

Element faszystowski osiadł za drutami

London 20.2. (Obsł. wł.). Władze okupacyjne w Niemczech zajęte są problemem rozładowania bezrobocia, celem zapobieżenia ewentualnym niepokojom.

Element faszystowski i destrukcyjny trzymany będzie w obozach kon-

centracyjnych, reszta ludności zatrudniona będzie w przemyśle pokojowym i na roli.

Majątki rolne tych właścicieli, którzy są znani jako hitlerowcy, zostaną zabrane i oddane do dyspozycji pracujących.

Jencom wojennym Niemcom, wracającym do domu z obozów alianckich, nie będą wydawane ubrania cywilne.

Skutki sztormu na wybrzeżu

Z Gdyni i Gdanska nadchodzą wiadomości o szkodach, poczynionych przez sztorm, jaki przeszedł tu w poniedziałek.

W Gdyni runęła ściana wielkiego składu, w Gdanku walący się dom zabił 2 osoby, holowana przez dwa holowniki pogłębiarka, wypożyczona przez Anglię, zatonięła, holowniki uratowały się.

Nowe transporty UNRRA

46.000 par butów dla ludności województwa

W najbliższym czasie wprowadzony będzie system przydziału na kartki artykułów włókienniczych i obuwia.

Ludność naszego województwa otrzyma pierwsze przydziały tych artykułów z transportów UNRRA, które już są kierowane z naszych portów morskich do Olsztyna.

W pierwszym kwartale, t. zn. do kwietnia br., otrzymamy 46.000 par obuwia oraz materiały włókiennicze w ilości narazie nie podanej.

Przyjęcie tych towarów oraz roz-prowadzenie ich w terenie powierzono Zw. Gospodarczemu Spółdzielni R.P. „Społem”. (Sm)

Przed masowym wysiedlaniem Niemców

Przez sam Szczecin przejdzie dziennie 1.000 osób

London 20.2 (obsł. wł.). Wkrótce rozpocznie się wysiedlanie Niemców z Polski do strefy okupacyjnej brytyjskiej.

Ewakuacja Niemców odbywać się będzie przez kilka zorganizowanych punktów, gdzie będą przekazywani władzom brytyjskim. Przez sam tylko Szczecin przepływać będzie 1000 osób dziennie, skąd drogą morską będą transportowani do Lubeki.

Przed konferencją żywnościową

London 20.2. (Obsł. wł.). Czynnione są tu przygotowania do mającej się odbyć międzynarodowej konferencji żywnościowej.

O zwiększenie pomocy UNRRA dla Europy

London 20.2. (Obsł. wł.). Dyrektor UNRRA, Lehman, ogłosił cyfry przesłanej pomocy dla Europy. W roku bieżącym przywieziono 980 tys. ton, z czego Polska otrzymała 137 tys. ton.

Lehman wskazał na konieczność powiększenia pomocy dla Europy.

Spółdzielnie budowlano-mieszkaniowe

rozwiąza problem zaludnienia miast

Coraz więcej i częściej mówi się dziś na temat spółdzielni budowlano-mieszkaniowych. Coraz bardziej zagadnienie to wiąże się z takimi pojęciami, jak: zaludnienie województwa, rozwiązanie trudności mieszkaniowych, pobudzenie miast i miasteczek do życia, konieczność stworzenia odpowiednio rozbudowanego rzemiosła, odbudowa przemysłu itp.

Wiemy, że są to zadania, których musimy się podjąć, bo tego wymaga od nas życie i dobro przyszłych pokoleń. Wiemy, że na drodze do rea-

lizacji owych zamierzeń spotkamy wiele trudności, lecz nie powinno to stanowić powodu do zniechęcenia. Raczej przeciwnie.

Trudności, naturalne i zrozumiałe w państwie gospodarczo zniszczonym, powinny stać się dla nas bodźcem i zachętą do tym większej i wydajniejszej pracy.

Kluczową pozycją w rozwiązaniu zagadnienia odbudowy i rozwoju Ziemi Odzyskanych — szczególnie zaś naszego województwa — jest sprawa dostarczenia ludności mieszkani-

Każde nowe mieszkanie — to nowy osiedleńca, to nowy pracownik, to nowy wkład do pracy zbiorowej, której tak wiele wymaga zagospodarowanie naszej ziemi.

Każdy odbudowany czy nowowzniesiony dom — to ożywienie na rynku pracy, w przemyśle i rzemiosle.

Odbudowa miast staje się w tym stanie rzeczy koniecznością.

W pierwszej fazie prac planowanych nie zawiedzie państwo — nie może również zawieść społeczeństwo. Na jego barkach winien spocząć główny ciężar organizacyjny i wykonawczy. Tak bowiem w interesie państwa, jak i społeczeństwa leży odbudowa, bo zapewnia ona dobrobyt całego narodu, bo zmierza do uregulowania warunków życiowych.

Czynnik społeczny musi się zorganizować choćby dlatego, aby praca była łatwiejszą, a cel bliższy. Organizowanie to musi mieć charakter spółdzielczy. Jedynie bowiem w pracy zbiorowej leżą możliwości rozwojowe. Jedynie wspólny wysiłek, wspólnie dzielone troski i kłopoty, wzajemna odpowiedzialność i wzajemna kontrola mogą liczyć na powodzenie i realizację zamierzeń.

Spółdzielnie budowlano-mieszkaniowe są w tej chwili jedynym wyrazem pracy, zorganizowanej spółdzielczo. Mogą uczynić wiele. Mogą zmienić oblicze tej ziemi, wymazać ślady wojny i zniszczenia. Mogą swoją działalnością zaludnić miasta i zdobyć sobie w ten sposób poważną pozycję w odbudowie życia gospodarczego Warmii i Mazurów. ZM

Chłonność Ziemi Odzyskanych już dziś wynosi 1.500.000 ludzi

Ankieta przeprowadzona przez Min. Ziemi Odzysk. wykazała, że w dn. 15 stycznia br. województwa: dolno-śląskie, warmijsko-mazurskie, gdanskie, zach.-pomorskie, białostockie (pow. Elk, Olesko i Goldap), bydgoskie i Ziemia Lubuska mogą przyjąć 460 037 ludności rolniczej dla osiedlenia na 105 222 gospodarstwach.

Chłonność miast obliczona została w województwach: gdanskim — na 57.804 osób, zach.-pomorskim — 157 512, poznańskim (Ziemia Lubuska) — 97 037, opolskim — 26 000, dolno-śląskim — 621.388 osiedleńców.

O chłonności woj. warmijsko-mazurskiego dają pojęcie następujące cyfry:

Na wsi jest do objęcia 26 158 gospodarstw, obliczonych na przyjęcie 104 632 osób.

17 miast województwa może przyjąć ogółem 63 803 osoby. W tym Bartoszyce — 6 141 osób, Braniewo — 7 765, Liubark — 5 111, Luczany — 6 289, Morąg — 4 576, Ostroda — 3 007, Pasłęk — 3 603, Reszel — 12 306, Susz — 4 890 osób.

Razem w miastach ziem odzyskanych można umieścić 1 035 708 osadników.

Ogółem osadników wiejskich i miejskich mogą jeszcze przyjąć ziemie odzyskane 1 495 745 osób.

Sprawca rzezi w Wawrze pojmany

Pułkownik niemieckiej Schupo, Maks Daune, który przebywał w Warszawie od września 1939 r. do kwietnia 1940 r., znajduje się jako jeńiec w rękach władz brytyjskich. Daune przyznał się do swego udziału w masowym mordzie w Wawrze w roku 1939.

Polski delegat w Międzynarodowej Komisji do badania zbrodni wojennych poczynił kroki w celu wydania Daunego. (PAP)

Rząd ustala odpowiedzialność za klęskę wrześniową i faszycację Polski

Wkrótce ukaże się w Dzienniku Ustaw długo oczekiwany dekret o odpowiedzialności za klęskę wrześniową i faszycację życia państwowego.

Dekret podkreśla szczególnie odpowiedzialność właściwych sprawców klęski wrześniowej, a więc tych, którzy, sprawując naczelne funkcje kierownicze w państwie, nie poczynili należytych przygotowań w zakresie organizacji sił zbrojnych i ułatwili przez to odniesienie zwycięstwa nad Polską hitlerowskiemu najezdzcom.

Wprowadza on również sankcję karną więzienia za stosowanie przez żywoły przedwrześniowe ostrych represji względem działaczy demokratycznych.

Mając na względzie szczególny charakter zbrodni przeciwko narodowi i państwu polskiemu, Rząd powołał w tym celu do życia Najwyższy Trybunał Narodowy.

Trybunał ten orzeka w składzie

Wielka Brytania otrzymała notę polską

Dyplomatyczny korespondent Agencji Reutersa donosi, że rząd Wielkiej Brytanii potwierdził oficjalnie odbiór noty rządu polskiego w sprawie demobilizacji polskich sił zbrojnych za granicą.

trzech sędziów i czterech ławników. Listę ławników ustala Prezydium Krajowej Rady Narodowej spośród posłów tejże Rady.

Najw. Tryb. Nar. rozpatrywać będzie nie tylko sprawy przestępców, którzy przyczynili się do klęski, ale również sprawy zbrodniarzy wojennych, przestępców hitlerowskich.

Do właściwości Najw. Tryb. Nar. należą bowiem także sprawy o przestępstwa tych osób, które oddane będą do dyspozycji organów prokuratury Rzeczypospolitej Polskiej za zbrodnie dokonane na obszarze Państwa Polskiego, w czasie okupacji.

Regularne linie Żeglugowe GAL

Ponownym uruchomieniem i rozbudową polskich linii regularnych zajmują się już od kilku miesięcy nasze przedsiębiorstwa żeglugowe, znajdujące się pod ogólnym zarządem firmy Gaynia — Ameryka, Linie Żeglugowe S. A.

GAL rozpoczął swoją działalność powojenną od uruchomienia krótszych linii pomiędzy Gdynią a portami europejskimi. Niektóre linie uruchomiono przy pomocy wynajętego tonażu obcego. Stalki polskie natomiast,

przystosowane do innych celów, są eksploatowane z większym pożytkiem finansowym na innych rejsach.

Ogółem na liniach regularnych GAL-u kursuje w tej chwili z Gdyni 5 statków.

Twoja gazeta sa

„Wiadomości
Mazurskie”

Czytaj je i popieraj

Przegląd prasy

Zołnierz i wybory

«Polska Zbrojna» porusza sprawę udziału wojska w przyszłych wyborach.

Jakkolwiek udział żołnierzy służby czynnej w akcie wyborczym byłby nowością w dziejach Wojska Polskiego — nowa ordynacja powinna wnieść tę zmianę do naszego życia politycznego.

«Polska Zbrojna» argumentuje m. in.:

„Żołnierzowi nie jest obojętne, jaką politykę prowadzi kraj, żołnierz nie może być — jak go do tego zmuszają — przed wrześnie — «wielką niemową», która w milczeniu przygląda się temu, co się w kraju dzieje. Jeśli społeczeństwo nakłada na żołnierza obowiązek najtrudniejszy, obowiązek walki i śmierci w obronie ojczyzny, to żołnierz pragnie mieć prawo do interesowania się, jak też ojczyzna, ludzie nią rządzący wzmaga ją i zabezpieczają jej obronność, jaką politykę prowadzą: siły, czy osłabianią kraju, jakimi sojuszami się wiążą: dającymi gwarancję realnej pomocy, czy fikcyjną, żołnierz pragnie mieć prawo wpływu na losy ojczyzny nie tylko krwią swoją i walką, ale pragnie aktem obywatelskim głosowania móc wpływać na dobór posłów w ciałach ustawodawczych.

Wojsko pragnie bloku wyborczego wszystkich stronnictw demokratycznych, bo z dotychczasowej polityki bloku demokracji czerpało swoją siłę, swoich potężnych sojuszników, swoją zwycięską strategię, z niej czerpało swoją chwałę i osiągnięcia. Zwartym bloku demokracji — to silna Polska, to silne Wojsko Polskie”.

Pol miliona Łużyczan dąży do usamodzielnienia się

Do Warszawy przybył sekretarz Komitetu Narodowego Serbów Łużyckich p. Delanew Koczka z Budziszyna.

Łużycanie — jak informuje p. Delanew Koczka — zajmują obszar na zachód od Nisy do linii Budziszyna i Chociborza, liczący około 8.000 klm. kw. i zamieszkały przez 800 tysięcy ludzi, z tego około pół miliona Serbów Łużyckich.

Nazwa Serbów Łużyckich nie ma nic wspólnego z Serbami Jugosłowiańskimi, poza tym, że są również Słowianami.

Ludność wiejska Łużyc jest w ogromnej większości słowiańska, ale miasta są w znacznym stopniu zgermanizowane. Budziszyn, liczący ponad 45 tys. mieszkańców, ma 20 procent Łużyczan.

Naród łużycki wydał wielu uczo-

nych i artystów, którzy reprezentowali jego kulturalną niezależność. W okresie przedwojennym Łużyczanin prof. Muka współpracował z uniwersytetami polskimi i rosyjskimi. W Polsce znany był z koncertów kompozytor łużycki prof. Krawc.

Po objęciu władzy przez Hitlera najwybitniejszych działaczy zamknięto w obozach koncentracyjnych i likwidowano łużyckie instytucje kulturalne.

Po klęsce Niemców powstały: Krajowy Kom. Nar. oraz Rada Narodowa łużycko-serbska. Na czele Kraj. Kom. Nar. stoi Jan Cyż.

Naród łużycki oczekuje zupełnego wyzwolenia. W deklaracji Kraj. Kom. Nar. wyrażona jest wola narodu łużyckiego przyjęcia go do Organ. Narod. Zjednoczonych.

Zaległe świadczenia nie będą darowane

Ministerstwo Handlu i Apropozycji informuje, że zaległe świadczenia będące podstawowym obowiązkiem obywatelskim rolnika, w żadnym razie nie będą darowane.

Rolnicy winni ocenić wysiłki Rządu, który przedłużony akcję świadczeń do dnia 31 marca b. r., daje możliwość opieszalym gospodarzom uniknięcia strat.

Nie wykonanie obowiązkowych dostaw w terminie, obciąża niesumiennej rolników zarówno stratą materialną jak i innymi skutkami prawnymi, świadczenia zaś zostaną zgromadzone w drodze egzekucyj przyjmowanych,

D Z I E Ń
OLSZTYNA

Liczyc możemy tylko na własne siły

Akcja omlotu musi zapewnić ludności chleb

Skutki ślizgawicy

Już niejednokrotnie pisaliśmy o tragicznych skutkach ślizgawicy ulicznej. Wczorajsza wichura i oblodzenie chodników były przyczyną kilku nieszczęśliwych wypadków.

Do szpitala wojewódzkiego odwieziono z złamanymi nogami ob. ob. Kornia Dominika i Ignasia Leona, jako nowe ofiary nieprzebrania istniejących przepisów porządkowych, obowiązku posypywania chodników piaskiem lub popiołem.

Uwaga na balkony

Na ulicy 11-go listopada pod numerem 19 zwisa z ruin spalonego domu balkon, który grozi każdej chwili runięciem.

Smutne resztki balkonów, które obierujemy w wielu punktach, stanowią poważne niebezpieczeństwo dla przechodniów.

Czas najwyższy, by władze miejskie przystąpiły do akcji zapobiegawczej.

Rozgrywki szachowe

Sekcja Kult-Oświatowa przy Zw. Zaw. Transportowców urządza towarzyskie rozgrywki szachowe, w których wziąć udział mogą wszyscy miłośnicy tej szlachetnej gry umysłowej.

Zgłoszenia przyjmuje i informację udziela sekretariat Związku przy ul. Szrejbiera 1 w godz. 16 — 18.

Ukarany piekarz

Starostwo Grodzkie na rozprawie taro-administracyjnej w dniu 13 bm. ukarało właściciela piekarni przy ul. Jagiellońskiej Nr. 32 Mieczysława Wierzbickiego grzywną w wysokości 1000 zł. z zamianą na 10 dni aresztu za wypiek pieczywa z mąki o niedozwolonych normach przemysłowych oraz za nieposiadanie rachunków na zakupioną mąkę.

Dzisiaj wieczorem

Teatr im. St. Jaracza

O godz. 18. 30 komedia muzyczna Montgomery'ego „Cały dzień bez kłamstwa“.

Kino „Polonia“

Film produkcji amerykańskiej „Ucieczka w nieznaną“.

Kino „Mazur“

Film polski p. t. „Kochaj tylko mnie“.

Usprawnić obsługę sklepów „Mazura“

W sklepach Spółdzielni „Mazur“ ostatnio zjawiało się więcej towarów. Objaw to że wszechmiar pożądanym, świadczącym o dążeniach rozwojowych Spółdzielni.

Pięknie wyglądający na wystawie

Zakończenie akcji spisowej

Akcja spisowa została zakończona i obecnie Okręgowe Biuro Spisowe w Olsztynie segreguje i opracowuje dane, które są nadsyłane przez powiatowych komisarzy spisowych.

Zdaniem czynników miarodajnych, powszechny spis ludności na terenie województwa Warmijsko-Mazurskiego miał przebieg pomyślny.

W lokalu Wojew. Rady Narodowej odbyło się pod przewodnictwem pełnomocnika Ministerstwa Ziemi Odzyskanych dla spraw omlotu na okręg Mazurski, ob. P. Bartoszewicza, zebranie, w którym wzięli udział z ramienia W.R.N. prezes Dura i członek prezydium M. Staroń, z ramienia Akcji Siewnej — ob. inż. Konwerska, Świadczeń Rzeczowych — ob. Rychlik, Woj. Urzędu Ziemskiego — ob. Lubczewski, Derechowski i Rogaczewski, Pow. Urz. Ziemskiego — ob. Mirski, „Społem“ — Przeworski i inni.

Przed zebraniem ob. Staroń, informując naszego wystannika o zadaniach, mającej się niebawem rozpocząć akcji omlotów, stwierdza, że ilość zebranego, ale niewymłóconego zboża na terenie województwa wynosi w przybliżeniu około 19 tys. ton, z czego około 60% stanowi zboże podmokłe, spleśniałe, lub porastałe. To ostatnie może być użyte na paszę dla bydła i do przeróbki w górzelniach.

Zagajając zebranie ob. Staroń podniósł znaczenie akcji omlotu i idącej w ślad za nią akcji siewnej do rządu najważniejszych i najpilniejszych za-

dan, jakie stoją przed województwem w obecnej chwili.

Przemówienie pełnomocnika Bartoszewicza miało charakter orientacyjny i instrukcyjny. Na wstępie mówca zaznaczył, że na przeprowadzenie akcji omlotu pozostało zaledwie 20 dni, bowiem od 15-go marca rozpoczyna się akcja siewna, która zaabsorbuje wszystkie wolne ręce robotnicze, konie, traktory i samochody.

Powodzenie tej akcji, która rozpoczyna się niezwłocznie, nabiera dla naszego kraju szczególnej wagi, wiadomo bowiem, że na pomoc w postaci zboża okręg Mazurski w tym roku liczyć nie może. Od wyników akcji omlotu zależeć będzie przeto, czy wystarczy chleba dla repatriantów, którzy niebawem zaczną tu napływać gromadnie, i dla ludności już osiadłej.

W tym miejscu ob. pełnomocnik zwraca się z apelem do wszystkich instytucji, organizacji i partii politycznych, aby w tak ważnej chwili, zwłaszcza z uwagi na ograniczenie dostaw UNRRA, ofiarowały swą współpracę z całą energią i wzięły w niej udział.

Ogólny plan akcji pomyślany zo-

stał w sposób następujący: Pod przewodnictwem starostów powołane zostaną powiatowe komisje do spraw omlotu.

Komisje, po zapoznaniu się z możliwościami punktów omlotu, których ilość wyniesie około 200, opracują plany kolejności prac, zaczynając młockę w miejscach największego skupienia zboża i uwzględniając przede wszystkim zboże pełnowartościowe.

Do robót zaleca się pociągnąć ludność niemiecką. Zboże, znajdujące się w bezpośrednim pobliżu Polski Centralnej, należy niezwłocznie zabrać z pól i stodół i zabezpieczyć. Ściagać energicznie wszelkie nadużycia, a sprawy o kradzieże kierować na drogę sądową.

W przybliżeniu możemy obliczyć, że przy 200 punktach omlotu i 20 dniach pracy otrzymamy co najwyżej 6.000 ton ziarna. Resztę zboża należy oddać instytucjom, majątkom państwowym i ubogiej ludności rolnej na poczet obowiązujących przydziałów, licząc 16 kg. miesięcznie na osobę, z pewną nadwyżką, wynoszącą 30 do 40 proc. — dla zachęty.

Po przemówieniu ob. pełnomocnika wywiązała się ciekawa dyskusja na temat majątków państwowych, które, jak wynika z wypowiedzi obecnych na zebraniu przedstawicieli Woj. Urzędu Ziemskiego, mają ilość zboża, niewystarczającą nawet na zaspokojenie potrzeb swoich pracowników.

Przedstawiciele WRN, ob. ob. Dura i Staroń, wykazywali braki w gospodarce tych majątków. Na ogólną liczbę około 2.000 majątków państwowych w woj. warmijsko-mazurskim jako tako zagospodarowanych jest zaledwie 172.

Ob. Konwerska podała do wiadomości zebranych, że zgodnie z zarządzeniami władz gminy, które dopuszczają do zgnojenia zboża, nie otrzymują zboża na siew.

Na zakończenie zebrania ob. Rychlik oświadczył że energiczniejsze jednostki spośród osadników ratują nawet zboże podmokłe, a to za pomocą przetrzucania i podsuszania, otrzymując w ten sposób zupełnie zdrowe ziarno. Trzeba zdobyć się na wielki wysiłek, aby dać ludziom chleb. Powinniśmy nauczyć się rzetelnej, ofiarnej pracy, jeśli nie chcemy pozostać w tyle za innymi narodami w przewycięzaniu powojennych trudności. (E)

Kursy repolonizacyjne

i uzupełniające w Biskupcu

W Biskupcu nastąpiło uroczyste otwarcie kursów oświatowych.

Kursy podzielone zostały na trzy zasadnicze działy: repolonizacyjny dla ludności miejscowej, uzupełniający w zakresie 7 klas szkoły powszechnej oraz dla funkcjonariuszy M. O. i U. B. P.

Na pierwszy kurs repolonizacyjny w Biskupcu zgłosiło się przeszło 40 osób w wieku od 17 do 60-paru lat.

Sama uroczystość otwarcia kursów zbiegła się z 200-ną rocznicą urodzin Tadeusza Kościuszki. Program tej uroczystości objął deklamację, recytację i referat o życiu i czynach narodowego bohatera.

Ponadto jeden z prelegentów skreślił krótką genezę powstania hymnu „Polaków w Niemczech“, który został następnie wykonany przez chór.

W 200-ną rocznicę urodzin Tadeusza Kościuszki odbyła się w szkole powszechnej w Biskupcu uroczysta akademicka, przeznaczona dla dziatwy szkolnej.

Poza pogadanką, obrazującą postać naszego narodowego bohatera, program akademii uzupełniły deklamacje, recytacje i śpiewy, wykonane przez młodzież szkolną.

Podobne uroczystości odbyły się w pozostałych 20 szkołach, czynnych na terenie powiatu. — mk —

Morąg spełnia obowiązki świadczeń

Wszystkie gminy pow. Morąg przystąpiły intensywnie do ściągania świadczeń rzeczowych. Do dn. 10 b. m. poszczególne gminy dostar-

czyły: Zalewo — 1555 kg. pszenicy, Myślewo — 4450 kg. żyta, Wesołowo — 685 kg. żyta i 775 kg. ziemniaków, Morąg — 2300 kg. żyta, m. Morąg — 3955 kg. żyta i 1800 kg. ziemniaków.

Przodujące miejsce zajęła gm. Stary Dwór, dostarczając 15.750 kg. zboża, czyli powyżej wymiaru. Zastępa do niewątpliwie sołtysa ob. Stanisława Wajdy.

Gietrzwałd a nie Gieczwałd

W numerze sobotnim zamieściliśmy notatkę o zmianie nazw trzech gmin w pow. olsztyńskim.

Korzystając z materiałów urzędowych powtórzyliśmy w tej notatce niedopuszczalny błąd językowy, który niniejszym prostujemy.

Znana miejscowość pielgrzymkowa ludu warmijskiego powinna się nazywać Gietrzwałd a nie Gieczwałd.

Poza tym w tym samym numerze wkradły się błędy, zniekształcające dwie inne nazwy znanych miejscowości: Prabuty i Bisztynek.

SLUCHAMY RADIA

Warszawa I na fali 395,8 m

Czwartek 21 b. m. 6,55 Hymn, 7,00 Dziennik, 7,15 Muzyka z płyt, 8,00 Dziennik, 12,10 Dziennik, 12,25 Pieśni serbskie, 12,50 Skrzynka poszukiwania, 13,05 Szwedzka muzyka rozrywkowa, 13,30 Aud. dla Polskich Sił Zbrojnych zagr., 16,00 Aud. dla dzieci, 16,20 Utwory skrzypcowe K. Szymanowskiego, 17,00 Aud. wojskowa, 17,30 Mozaika muzyczna, 18,20 Sonaty Beethovena, 18,50 Wędrowka z mikrofonem, 19,15 Skrzynka poszukiwania, 19,30 Art. polit., 19,40 Dziennik, 19,55 Audycja z płyt, 20,45 Turniej recytacji, 21,00 Aud. dla Polaków zagr., 21,30 Skrzynka poszukiwania, 22,00 Koncert orkiestry tan. P. R., 22,45 Ost. wiad., 23,00 Muzyka taneczna, 23,25 Skrzynka poszukiwania, 24,00 Hymn.

Miasto bez światła i wody

Wrażenia wystannika „Wiad. Maz.” z Bartoszyca

Polaków 1400 — Niemców 2200. Tak mówią ludzie kompetentni o stanie ludności w Bartoszycach.

Nad tym miastem zniszczonym i słabo dotychczas zaludnionym zawisło widmo epidemii.

Wodę czerpie się z zabrudzonej rzeki, studnie bowiem są jeszcze bardziej zanieczyszczone, a wodociągi dotychczas nie zostały uruchomione.

Światła elektrycznego również dotąd nie ma i mieszkańcy Bartoszyca nie mogą stwierdzić jakkolwiek realnych w tym kierunku poczyniń. Siedzą przy prymitywnych kagankach i świeczkach. Wpływa to oczywiście ujemnie na pracę, a nawet pośrednio na zdrowotność ludności.

Zresztą, jak mówią repatrianci (Nowa Wilejka), nie ma gdzie tej pracy szukać. Przejadają ostatnie wywiezione grosze, co energiczniej klną i wyjeżdżają, słabsi czekają „zmiłowania Bożego”.

Zatrudnia się przytem pewną ilość osób narodowości niemieckiej, jako tańszą siłę roboczą.

Kwestia niemiecka wogóle nie znajduje tu należytego rozwiązania. Podobno nawet przez pewien czas wysiedleni Niemcy żywo przypominali przysłowiowy grób Mahometa: ani tu (w Polsce), ani tam (w Vaterlandzie).

Sytuacja ta przysparza wiele kłopotów i trosk ludziom, którzy w Bartoszycach umieją — myśleć.

A już najbardziej pożałowania godnym i wołającym o natchmiastową pomoc jest sierociniec.

Dzieci (mazurskie? niemieckie?) — kolumna sanitarna PCK z Olsztyna znalazła w takim stanie, którego opisać nie podejmujemy się.

Na skutek naszego porozumienia z PCK udzielono sierocincowi doraźnej pomocy w postaci środków witaminowych.

Lekarze i personel kolumny przeprowadzili oględziny lekarskie dzieci i stwierdzili ostry stan niedożywienia, brudną, niechlujną bieliznę, brak ubrania i obuwi.

Kierownictwo sierocinca jest bezradne: nie otrzymuje ani pomocy materialnej, ani nawet nie wie, na jaką pomoc może liczyć.

Jak zwykle w czasie wyjazdów terenowych PCK udzielono porad lekarskich (ponad 500 osobom), rozdano leki, najbardziej potrzebującym ciepłe ubranka, czekoladę i preparaty witaminowe.

Sytuację w Bartoszycach należy w przyspieszonym tempie uzdrowić, zresztą nie tylko na odcinku zdrowotnym. Tego wymaga polska racja stanu na Ziemiach Odzyskanych.

J. W.

Odpowiedzi Redakcji.

„Mysliciel”. — Istotnie, ma Pan rację, wiersze nadesłane nie są ani „złote” ani „bogate” ani „pełne geniusza”. Zresztą z anonimowych prac nie korzystamy.

„Eska”. — Wiersz rocznicowy wystawia Pani chlubne świadectwo umiłowania ziemi warmijsko-mazurskiej. Wolelibyśmy jednak kilka rzeczowych korespondencji z terenu.

„Czytelnik z Niborka”. — Prosimy o nadsyłanie korespondencji, podpisanych imieniem, nazwiskiem i adresem (dla wyłącznej wiadomości Redakcji).

T. R., Olsztyn. — Ze względu na słabą formę fraszek — nie skorzystamy.

ZJEDNOCZENIE ENERGETYCZNE OKREGU MAZURSKIEGO

ul. Ogrodowa 5

Gazownia kupi

6 opon w dobrym stanie wraz z defkami o wym. 650x16 (202)

Kurs zielarski

Podajemy się do wiadomości, że Oddział Rolniczy »Społem« w porozumieniu z Olsztyńską Izłą Rolniczą organizuje 3-dniowy bezpłatny kurs zielarski w dniu 26, 27, 28 luty b. r.

Początek wykładów we wtorek dnia 26 lutego o godz. 9 rano w sali Oddziału Mleczarsko-Jajczarskiego w Olsztynie ul. Pięniężnego 18. Zapisy przyjmuje Oddział Rolniczy »Społem« Olsztyn ul. Ogrodowa 7 tel. 140 (207)

RURYNOWANEGO buchaltera-bilansisty

poszukuje

CENTRALA

Produktów Naftowych

Oddział OLSZTYN

ul. Franciszkańska 11/p

Natychmiastowe zgłoszenia od godz. 8-ej do 15-ej (194-1)

Sport i wychowanie fizyczne

Czy zobaczymy zawodników Łodzi na Mistrzostwach Polski w Olsztynie

Jak donosi „Przegląd Sportowy” sprawa lekkoatletycznych mistrzostw Polski w Olsztynie została skomplikowana niespodziewanym stanowiskiem Łodzi.

Łódź, która do ubiegłego piątku

OGŁOSZENIA DROBNE

UWAGA! Teodolity, astrolabie, wysokomierze oraz przybory kreślarskie kupi Dyrekcja Lasów Państwowych, Aleje Wojska Polskiego 13, pokój 46. Ceny rynkowe. (155-2)

2 GONCOW poszukuje Urząd Informacji i Propagandy w Olsztynie, ul. Stalina 7. Mogą być chłopcy w wieku 14—16 lat. (195-1)

UNIEWAZNIAM zagubioną kartę rejestracyjną przez R. K. U. w Ostrołęce, na nazwisko Jaroszek Kazimierz. (193-1)

ZAGINAL młody piesek, rasy foxterier, maść: czarno biały, wabi się Pikus. Laskawy zna azaa proszony jest o odprowadzenie, za dużym wynagrodzeniem pod adres: Olsztyn, ul. Zermskiego 13 m. 3. Przywłaszczenie będzie karane sądownie. (199-2)

UNIEWAZNIAM skradziony dowód osobisty wydany w gminie Kobylnik, pow. Postawy na nazwisko Dziergacz Helena, urodz. 3. V. 1923 r. w Jaskółdowczyźnie pow. Postawy. (200)

UNIEWAZNIAM zagubioną wizę i zaświadczenie budowlane, wydane w Wilnie na nazwisko Lutkiewicz Franciszek. (201)

UNIEWAZNIAM zagubiony dowód osobisty i książeczkę wojskową, na nazwisko Pasik Henryk urodz. 2. I. 1913 r. Uczestwy znalazca proszony jest o zwrot za nagrodę „adomianka” Stalina 17. (204)

MASZYNE do pisania zakupi Wojew. Komitet Opieki Społecznej. Oferty kierować: Olsztyn, ul. Pięniężnego 22. (202)

POTRZEBNA wozna do szkoły oraz kobiety do pomocy w gospodarstwie domowym na przychodnie ul. Zermskiego 1 piętro I. (20)

TECHNIK budowlany potrzebny. Zgłaszać się do Dyrekcji Lasów Państwowych Al. Wojska Polskiego 13 pokój Nr. 53. (208-3)

Redakcja i Administracja: Olsztyn, ul. św. Barbary 1. Telefon Nr. 190. Nadesłanych rękopisów Redakcja nie zwraca. Redaktor Naczelny: Wł. Mroczkowski.

Redakcja przyjmuje w godz. 11 — 13.

Administracja czynna w godz. 10 — 14.

Konto Nr. 40 w Oddz. Banku »Społem« w Olsztynie.

CENY OGŁOSZENI: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz (najmniej 50 zł.), przy poszukiwaniu rodzin i pracy po 3 zł. za wyraz (najmniej 30 zł.). Ogłoszenia urzędowe, przetargi i nekrologi: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 10 zł. Ogłoszenia reklamowe w miejscu, przeznaczonym na ogłoszenia: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 15 zł. Te same ogłoszenia w tekście redakcyjnym — po 25 zł. Przy wielokrotnych ogłoszeniach — rabat. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje Administracja oraz upoważnione osoby.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA. 50 zł., kwartalna — 140 zł., roczna — 550 zł. Prenumeratory otrzymują pismo pocztą lub odbierają w ustalonych punktach kolportażu. Z przyczyn technicznych w poniedziałki pismo narazie nie wychodzi.

Migawki

Sasiedzi

Stałem właśnie przed kinem, gdy zjawil się Damian.

— Przejadł nad filmem polskim do porządku dziennego — odgadł moje myśli. Najpierw wódeczka.

Zgodziłem się bez skrupułów i bez grosza w kieszeni, licząc na hojny gest przyjaciela, który niszczeniu wyrobów potajemnego gorzelnictwa poświęcał wolne chwile i 3/4 zarobków.

Zasłaliśmy więc do ustronnej knajpki, której adresu podać nie mogłyby nie urazić skromności właściciela.

Prawy ów obywatel w swej uczciwości zaszedł już tak daleko, iż biblioteka podaje w butelkach bez etykietek monopolowych.

Byliśmy po dwóch mniejszych i jednym większym, gdy uwagę naszą zwrócił osobliwy dialog przy sąsiednim stoliku.

— Z kim mam przyjemność?

— Kielonek, a szanowny obywatel.

— Również Kielonek. Bardzo miło jak się to mówi, miło.

— W takim razie pod nazwisko. Czy?

— Pan szanowny, gdzie mieszka?

— Na Wkleslej, za mostem.

— I ja za mostem, ale na Wypukłej.

— Obaj mieszkają na tej samej ulicy — wyjaśnił fachowo Damian, który orientował się w subtelnościach polityki Zarządu Miejskiego. — Wkleśla zmieniono weszłym tygodniu na Wypukłą, ale od wczoraj ulica ta nazywa się Durkiewicza.

— Kto to taki ten, przepraszam Durkiewicz?

— Nie wiem. Jakiś krewny zapewne.

Dialog toczył się dalej.

— A pod którym numerem?

— Pod osiemnastym.

— I ja pod osiemnastym. Ciekawo.

— Bardzo. A mieszkanie które?

— Piąte.

— I ja w piątym!

Spojrzałem na Damiana przerażony.

— Wariaci. Mieszkają w jednym mieszkaniu i nie znają się.

— Nie zwracaj uwagi. To ojców z synem. Co wieczór upijają się szlądnie i nie poznają siebie. Ale wracają do domu zawsze razem i zgodni.

Dzik

PRZETARG. Dyrekcja Okręgowych Kolei Państwowych w Olsztynie ogłasza przetargi nieograniczone:

1) na roboty remontowe instalacji centralnego ogrzewania w budynku przy ul. T. Kościuszki 10 w Olsztynie.

2) na roboty remontowe sieci wodociągowo-kanalizacyjnej w budynku przy ul. T. Kościuszki 10 w Olsztynie.

Składanie ofert w podwójnych zalakowanych kopertach do godziny 12-ej dnia 27 lutego r. b. w gmachu Dyrekcji Olsztyn w holu do skrynek ofertowej.

Słabe kosztorysy i informacje otrzymać można w gmachu Dyrekcji pok. Nr. 241 a.

Dyrekcja zastrzega sobie prawo wyboru oferenta, jak również umiarkowania przetargu bez podania przyczyn. (206)